

Surâsul, moravii și morala

de General I. MANOLESCU

Surâsul are un mare rol de echilibru sufletec pentru om și pentru societate. Circulația surâsului și a optimismului oamenilor printre oameni curăță cărările vieții familiale, sociale și naționale, tot așa cum cantonerul curăță parazitismul vegetal de pe șosele și cum se curăță sângele în corul omului prin circulație.

Rostul inconștient al copiilor în familie și în societate este tocmai acela, că prin însăși ființa lor sunt optimiști și surâd tot timpul.

Nu cred riscat a susține, că buna dispoziție a românului a ajutat mult la menținerea neamului românesc pe aceste meleaguri, cu toți norii negri, prin care a trecut timp de două mii de ani.

Omul posomorit influențează și starea de spirit și de sănătate a mediului în care trăiește.

Surâsul, râsul și înclinarea naturală a omului către mișcare, către tot ce este în afară de el, către natură, către prietenie, către familie, sunt stări de simțire născute odată cu omul și neschimbătoare în tot lungul vieții lui. Deosebirea stă numai în aceea, că pe măsură ce se dezvoltă rațiunea în mod disproporționat cu firea omului, ea capătă autoritate asupra înclinărilor naturale ale omului și pretinde să-l conducă, așa încât adesea îl distorsionează și îl tiranizează, până ce îl aduce în stare să nu fie mulțumit cu nimic și să nu mai poată gusta viața în plin, prin ceace îi spune inima luminată de rațiune, dar nu uscată și topită din cauza unei lumi prea puternice.

Se petrece între simțire și rațiune (inimă și minte) tot un fel de luptă ca între oameni: „școală-te tu, să șed eu”.

Oastea străjerilor va stabili echilibrul și va pune în valoare sufletul, spiritul, simțirea și inima care sunt eterne: iar „corpul” și rațiunii le va da odată îngrijirea, ca să-și îndeplinească bine rolul lor individual și trecător, atât cât se poate îngrijire unui vas, sau unui pipar de turnat, care nu se confundă de nimeni și nicidată cu scopul pentru care a fost creat.

România are un soare dulce și un pitoresc inspirator; iar românul are un surâs înviorător pe care nu-l are nici un popor din lume.

Străjerule: Păstrează-ți surâsul și crede în România de mâine!

Dispar cântecele, portul și toate obiceiurile strămoșești!

Cutrerând satele arădane

S'a introdus în schimb: „politica”, tangourile, rujul, pudra, mătasa, etc

Arad. Plecat pentru câteva zile din urbea condusă de d. dr. R. Coțoiu, pentru a vizita mai multe comune din județul nostru, m'am reîntors complet desamăgit de cele constatate. Satele românești de pe aceste meleaguri ale țării, se îndepărtează mereu de obiceiurile rămase din străbuni, de portul și credința românească, introducându-se în schimb obiceiuri străine și sectorismul.

Politica

Dar cea mai mare pacoste ce s'a abătut asupra satelor arădane și din care se trag apoi alte multe rele este: **politica**. În fiecare comună am găsit cel puțin 9 (nouă) președinți de organizații politice, cari aveau bineînțeles un secretar, casier, vice preș. etc. Acești nouă președinți au împărțit comuna în tot atâtea grupări, cari la orice ocazie se hărțuiesc pentru prestigiul organizației respective. Se dușmănesc cu toții. Tatăl cu fiul, unchiul cu nepotul și vecinii între ei, și toate acestea nu pentru că cutare sătean este convins de ideea partidului respectiv, ci din cauză că i s'a promis de către unul dela „centru” că la venirea organizației la cârma țării, va fi numit primar, consilier județean, vămaș la Arad, picher,

etc. Și țărănul nostru crede drept că numai pe jumătate, fiind mințit de două ori.

Dispare portul național

Pentru a putea face politică și trebuind ca din când în când să mai viziteze și Aradul, pentru a se „consfățui” cu domni dela organizația județeană, săteanul nostru se îmbracă nemțește, adică în haine negre, dar fără cravată, Dumineca, la horă, flăcăii vin îmbrăcați în

haine negre, „șuba” și „cioarecii” fiind înlăturate. Mai ales în podgorie și în vecinătatea frontierei, costum românesc, alb, lucrat în casă, nu prea întâlnești. Bătrânii doar, cărora nu le pasă dacă d. Tătarescu mai stă sau pleacă, dar nici nu știu măcar cine-i acest domn, mai îndrăsnesc să apară îmbrăcați în haina românească.

La munte, în regiunea Hălmagiului, moții mai dârzi, au refuzat până'n prezent îmbrăcămintea nemțească, rămânând la cea veche, strămoșească. Femeile la fel. Nu acelaș lucru se petrece în schimb la șes și în podgorie.

Rujul, pudra și mătasa

Ței fetele și femeile, — interesant că mai mult cele sărace, — au luat obiceiul dela oraș, furdându-se ca niște artiște din trupa lui Szabtkai. Dumineca, la horă, apar în haine de mătasă și în pantofi cu tocurele înalte. Lucrează o fată săracă toată vara, pentruca toamna să apară la horă în haine de mătasă, cumpărate dela comercianții evrei bineînțeles!

Dispar și cântecele populare

La horă, dansurile sunt încă tot bătutele și învărtite, însă în pauze flăcăii nu mai cântă ca înainte doine românești, ci tangourile lansate de Cristian Vasile sau Mia Braia. Bătrânii cari se mai rătăcesc printre privitori, se miră și ei de apucăturile nepoșilor. Dacă le ceri părerea îți răspund: — „Sau domnit și ei, domnișoarele. Ce să le faci”.

Chiuiturile au dispărut cu desăvârșire.

De vorbă cu un harnic învățator

Intr'o comună din apropierea Ineului, am găsit un

(Continuare în pag. 11-a)

Sus. Doi tineri din Șiria. Fata poartă haine de mătasă, ciorapi moderni, și pantofi cu tocure înalte. Stânga: Bătrâni din regiunea Hălmagiului, în frumoase strae românești, stând „la voroavă”. Dreapta: În Munții Apuseni, țara pădurilor înstrăinate. O mamă româncă, primește fericită, zimbetul copilului... Fata tatălui îngândurat, arată griji și năcazuri...

